

Maribor, 7.3.2017

Predsednik vlade, dr. Miro Cerar

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20-25
1000 Ljubljana
info.ukom@gov.si

Spoštovani predsednik,

že leta so slabi življenjski pogoji, slaba integracija romske skupnosti v vsakodnevno življenje in delo v Sloveniji, del opozoril tako varuha človekovih pravic kot tudi različnih domačih in tujih institucij in nevladnih organizacij. Razmere se na nekaterih področjih, navkljub velikemu trudu občin, zelo počasi spreminjajo. Občine so pri poskusih reševanja številnih odprtih problemov največkrat prepuščene same sebi in omejenim finančnim sredstvom, s katerimi razpolagajo. Četudi predstavnice in predstavniki občin, ki se s področjem urejanja pogojev življenja, bivanja, dela in vključevanja romske skupnosti v vsakodnevno življenje ukvarjajo vseskozi, vseskozi opozarjajo na nujne spremembe, oblikujejo različne pobude in predloge, ki bi dolgoročno lahko pomembno vplivali na pozitivne spremembe, so največkrat preslišani.

V zadnjih letih so bila za urejanje problemov romske skupnosti namenjena znatna finančna sredstva, a so učinki vloženih sredstev z vidika napredka romske skupnosti ter njihove integracije minimalni. Vse prevečkrat se teme povezane s vključevanjem Romov obravnavajo posamično, umanjka pa povezani pristop, umanjka vključenost samih Romov v vse aktivnosti. Načini reševanja številnih problemov, pristopi, ki se uporabljajo, neodzivnost na predloge in pobude s terena, dajejo občutek, da mnogim (ne-Romom), ki so vključeni v reševanje številnih problemov, s katerimi se soočajo romske skupnosti, takšen položaj ustreza, saj imajo od tega neposredno korist. Tudi zadnji osnutek nacionalnih ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2016 -2021 je takšen. Četudi program ukrepov za obdobje 2010 – 2015 ni uresničil večine zastavljenih ciljev, se ukrepi iz predhodnega obdobja še naprej pojavljajo tudi za naslednje obdobje. Kot da se dokument sprejema zaradi dokumenta samega in ne zato, da v sodelovanju z vsemi vključenimi deležniki (državo, občinami, Romi tudi nevladnimi organizacijami) naredimo korak v smeri izboljšanja življenjskih pogojev Romov, tako na področju bivanja, izobraževanja, zaposlovanja, zdravja, kulture, integracije,... Nesprejemljivo je, da v dokumentu ni natančnega, kvantificiranega pregleda, kaj je bilo v preteklem obdobju narejenega, kaj je bilo uspešno, kaj ne in kaj bi bilo potrebno narediti bolje. Nesprejemljivo je, da za že večkrat prepoznane probleme in mnogokrat nakazane

smeri reševanja v dokumentu ni predlaganih ukrepov. Kar je še dodatno in posebej nerazumljivo (ali pač ne) je, da občine, ki so nosilke pomembnega dela pristojnosti na področju integracije romske skupnosti, v proces nastajanja nacionalnega programa niti niso bile vključene.

Četudi si vsaka vlada vse od sprejema Zakona o romski skupnosti v program dela zapiše, da bo spremenila zakon, saj ta že ob sprejemu ni ustrezal dejanskim potrebam v lokalnih in romskih okoljih, je sedaj v parlamentarno proceduro vložen predlog sprememb zakona s strani poslank in poslancev. Predlagane spremembe zakona so sicer poskus reševanja nekaterih ključnih problemov, vendar kažejo na nepoznavanje tega področja, so parcialne in neustrezne. Vendar pa vložitev predloga sprememb zakona v parlamentarno proceduro kaže na nujnost sprememb normativnega okvira za romsko skupnost. Področje nujno potrebuje nov zakon, ne pa sprememb zakona.

Vendar očitno za to ni nobenega pravega interesa. Za občine nerazumljivo in nesprejemljivo. V lokalnih okoljih se prepletajo življenja večinskega in manjšinskega prebivalstva, občine želijo zagotavljati kvalitetne življenjske pogoje za vse svoje prebivalke in prebivalce. Zdajšnje stanje ima in bo imelo dolgoročne posledice za bivanje tako manjšinskega kot večinskega prebivalstva v občinah. Z vsakim otrokom, ki ni vključen v procese vzgoje in izobraževanja se izgubi generacija in začarani krog izločenosti in tudi revščine se nadaljuje. Nadaljujejo pa se tudi stereotipi, diskriminacija in marsikje tudi napetosti v lokalnih okoljih.

Zato občine z romsko skupnostjo nujno pričakujejo ustrezen zakonodajni okvir, potrebujejo resno zavezo države /ministrstev, institucij/, da želijo dolgoročno izboljšati položaj romske skupnosti, potrebujejo nujna finančna sredstva.

Rešitve so seveda mogoče. Vendar morajo k rešitvam težiti vsi deležniki.

Zato Vas, spoštovani predsednik Vlade RS pozivamo, da zavezete ministrstva in Urad za narodnosti, da področju romske tematike pristopite z več pripravljenosti za reševanje, z večjo odprtostjo in predvsem s vključevanjem občin v oblikovanje različnih politik in ukrepov. In nujno s preverjanjem, kaj nek ukrep, politika ali rešitev v realnem življenju sploh pomeni in kakšne posledice prinaša. Pričakujemo tudi, da se na najvišji ravni /ministrstva, župani/ skliče in organizira sestanek, na katerem se predstavijo ključni problemi ter oblikujejo zaveze, ki bodo osnova za oblikovanje dolgoročne politike ukrepov za integracijo romske skupnosti.

S spoštovanjem,

Bojan Kontič, lr
predsednik SOS